

Potilastietojen käsittely Vellossa

Järjestelmäkuvaus

Tietoturvasuunnitelman liitteeksi

Johdanto	3
Liitteen käyttö tietoturvasuunnitelmassa	3
Vello-järjestelmän perustiedot	4
Vello-järjestelmän kuvaus	5
Tietoturvakäytännöt	5
Tietoturallinen kehittäminen	5
Tietoturvan vastuiden raja	5
Tukipalvelu	5
Menettely virhe- ja ongelmatilanteissa	6
Toiminta virhe- ja ongelmatilanteissa	6
Kuvaus Vello-järjestelmän potilastiedon käsittelyn toiminnasta	6
Luokitus	6
Lokitus	6
Vikasietoisuus ja virhetilanteet	6
Järjestelmän käyttö	7
Päivitykset ja muutostenhallinta	8
Julkaisuprosessi ja muutoksenhallinta	8
Päivityksistä tiedottaminen	8
Päivitysten tarve	8

Johdanto

Vello on laaja palvelukokonaisuusalue, jossa eri osa-alueet ja ominaisuudet hyödyntävät aineiston hallinnassa toisiaan. Velloa käytetään pääsääntöisesti (mutta ei ainoastaan) sähköiseen ajanhallintaan ja ajanvarauksiin, maksupalvelujen tarjontaan ja ostosten maksamiseen, tuotteiden ja palveluiden myyntiin, asiakastietojen keräämiseen ja hallintaan sekä potilastietojen ja -kirjausten hallintaan.

Tämä dokumentti esittelee Vello-alustan potilastiedon käsittelyn niiltä osin, kuin sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioilta edellytetään omavalvontasuunnitelmaa varten. Tähän dokumenttiin on tarkoitus viitata organisaation omasta omavalvontasuunnitelmassa.

Vello on ollut tuotantokäytössä vuodesta 2017. Vellon tuottaa Vello Solutions Oy.

Liitteen käyttö tietoturvasuunnitelmassa

Jokaisella sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiolla tulee olla tietoturvasuunnitelma.

Tietoturvasuunnitelman käyttötarkoitus on täyttää uuden asiakastietolain 784/2021 27 §:n ja THL:n määräyksen 3/2021 mukaiset velvoitteet. Suunnitelma kokoaa yhteen asiakastietolaissa vaaditut omavalvonnan kohteelta edellytetyt selvitykset ja vaatimukset.

Tämä liite esittää perustiedot Vello-alustasta ja sen toiminnasta. Tietoturvasuunnitelmassa voidaan viitata tähän liitteeseen sekä kuvata organisaation omat toimintatavat liittyen Vello-alustan käyttöön. Näitä toimintatapoja ovat mm. käyttäjien koulutus, lokien katselu ja virhetilanteita koskevat toimintaohjeet.

Tietoturvasuunnitelman ylläpitäminen on aina sosiaali- ja terveydenhuollon organisaation omalla vastuulla.

Vello-alustan perustiedot

Järjestelmä	Vello
Toimittaja	Vello Solutions Oy Fredrikinkatu 41 a 15 00120 Helsinki asiakaspalvelu@vello.fi
Käyttötarkoitus	Sähköinen ajanhallinta ja ajanvaraukset, maksupalvelujen tarjonta ja ostosten maksaminen, tuotteiden ja palveluiden myynti, asiakastietojen kerääminen ja hallinta sekä potilastietojen ja -kirjausten hallinta
Käyttäjryhmät	Terveystenhuollon ja hyvinvoinnin ammattilaiset ja organisaatiot, liikunnan ja kauneushoidon ammattilaiset ja muut toimijat.

Vello-alusta on sertifioitu A1-luokan potilastietojärjestelmä (KPMG IT Sertifiointi Oy, marraskuu 2023). Potilastiedon hallinnan sekä Kanta-liitännän osalta Vello hyödyntää toiminnassaan Atostek eRA -ohjelmistoja ja -palveluita. Nämä ohjelmistot ja palvelut on luokiteltu A3-luokkaan.

Kaikki Vellossa käytettävissä olevat potilastiedon käsittelyyn liittyvät ominaisuudet ja toiminnot, jotka kytkeytyvät Kantaan, tapahtuvat eRA-rajapintaa hyödyntäen.

Vello-alustan kuvaus

Tietoturvakäytännöt

Käytämme asianmukaisia teknisiä ja organisatorisia tietoturvakeinoja ja -käytäntöjä tietoturvan takaamiseksi. Tällaisia keinoja ovat muun muassa palomuurien ja salaustekniikoiden käyttö, asianmukainen kulunvalvonta, rajatut käyttöoikeudet, arkaluonteisen tiedon käsittelyyn ja järjestelmäosuuksiin osallistuvan henkilöstön ohjeistaminen, sisäinen tietoturvaohjeistus ja -käytännöt, alihankkijoiden huolellinen valinta sekä sisäinen auditointi.

Tietoturvallinen kehittäminen

Vello-alustan kehittämisen korkea laatu ja turvallisuus varmistetaan hyvillä ohjelmistokehitysmenetelmillä. Tällaisia menetelmiä ovat mm. ohjelmiston kehityksen jäljitettävyys (esim. vaatimustenhallinta ja versionhallinta), laadunvarmistus (esim. automatisoitu testausprosessi, koodikatselmoinnit), testaus (esim. end-to-end-testaus, regressiotestaukset), hyvät julkaisukäytännöt (julkaisujen hyväksyntäkriteerit) sekä seuranta ja valvonta (esim. hälytykset ja automatisoitu lokiseuranta).

Tietoturvan vastuiden raja

Vello Solutions Oy on vastuussa Vello-alustan tietoturvasta olettaen, että alustaa käyttävä organisaatio tai sen edustaja ei omalla toiminnallaan vahingoita alustan tietoturvaa.

Vello-alustan hyödyntäessä kolmannen osapuolen palveluja tai ohjelmistoja (kuten Atostek eRA -palvelua ja -ohjelmistoja), näiltä osin kolmas osapuoli (kuten Atostek eRa) vastaa kyseisen osuuden toiminnasta, ajantasaisuudesta ja tietoturvasta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatio tai heidän valtuuttamansa taho vastaa työasemien ja muun tietoliikennenympäristön tietoturvasta sekä päivityksistä itsenäisesti.

Tukipalvelu

Vello Solutions Oy tarjoaa tukea Vello-alustan käyttöön otossa ja varsinaisessa käytössä sopimuksen mukaisesti. Tukea tarjotaan muun muassa chat-palvelussa, sähköpostitse ja puhelimitse.

Menettely virhe- ja ongelmatilanteissa

Toiminta virhe- ja ongelmatilanteissa

Vello-alustan virhetilanteiden eskalointiprosessi on seuraava:

1. Käyttäjä havaitsee Vellossa tai sen liitännäisissä ongelman. Jos ongelma estää palvelun, ominaisuuden tai jonkin oleellisen osa-alueen käytön, käyttäjä toimii organisaatiossaan sovitun virhetilanneprotokollan mukaan. Jos organisaatiolla on erillinen pääkäyttäjä-roolin haltija Vellossa tai Vellosta vastaava tukihenkilö, käyttäjä raportoi ongelmasta oman organisaation pääkäyttäjälle tai tukihenkilölle.
2. Mikäli oman organisaation pääkäyttäjä tai tukihenkilö ei onnistu ratkaisemaan esille tullutta ongelmaa, pääkäyttäjän tai tukihenkilön tulee olla yhteydessä Vellon tarjoamaan tukeen chat-palvelussa, sähköpostitse tai puhelimitse.

Vello-alustan tuki päivystää sopimuksen mukaisina aikoina. Vello hoitaa esille tulleen ongelman jatkoselvityksen ja tiedottamisen eteenpäin olennaisille tahoille.

Kuvaus Vello-alustan potilastiedon käsittelyn periaatteista

Vello-alustan potilastiedon käsittely, niiltä osin kuin potilastiedot siirretään (säilytetään) Kanta-palveluissa, tukeutuu Atostek eRA -palveluihin. Vello hyödyntää eRA-rajapintoja, kun käyttäjän tarkoitus on esimerkiksi kirjautua terveydenhuollon toimijana Kantaan, hakea tietoja Kannasta tai tallentaa potilaskertomuksia tai reseptejä Kantaan. Vello yhdistää Kannasta haetun tiedon organisaation Velloon lisäämiin tai Vellossa olemassa oleviin asiakkaisiin. Tietoa tuodaan ja yhdistellään Vellossa vain niiltä osin, kuin Kantaan kirjautunut käyttäjä tekee Kannasta kyselyitä kyseisen asiakkaan osalta.

Kantaan kirjautunut käyttäjä voi suurelta osin hallita kaikkea potilastiedon käsittelyä poistumatta Vellon käyttöliittymästä.

Kirjautumisen yhteydessä hyödynnetään Atostek eRA -palvelun tuottamia ohjelmistoja terveydenhuollon toimijakortin lukua varten. Tunnistautumisen ja kortin luennan yhteydessä käyttäjä syöttää mm. PIN-koodi eRA-ohjelmiston käyttöliittymässä.

Lokitus

Vello tuottaa teknistä lokia, jota on mahdollista hyödyntää tarvittaessa. eRA-palvelut tuottavat Kanta-toimintojen lokia, jota on niin ikään mahdollista hyödyntää tarvittaessa.

Vikatilanteiden sietokyky ja virhetilanteet

Vello-alusta on lähtökohtaisesti kehitetty vikatilanteet minimoivaksi palveluksi. Tämä tarkoittaa käytännössä mm. poikkeuksien turvallista käsittelyä ja kaikkien syötteiden validointia. Jos Vello-alusta ei kuitenkaan hetkellisestä vikatilanteesta johtuen toimi tai se toimii väärin, vaikutukset ovat rajatut.

Pahimmissa mahdollisissa skenaarioissa käyttäjän pääsy Velloon tai potilastiedon käsittelyyn estyy kokonaan tai käyttäjän pääsy tiettyihin toimintoihin keskeytyy.

Päivitykset ja muutostenhallinta

Julkaisuprosessi ja muutoksenhallinta

Vello-alustan potilastietojen käsittelyyn sekä hallintaan liittyvien osuuksien päivitys- ja julkaisuprosessit noudattavat Vellon yleistä ja sisäisen laadunvalvonnan mukaista prosessia.

Päivitettyjen osuuksien koosta tai rajatustakin käyttäjäryhmästä riippumatta, Vello-alustalle suoritetaan ennalta suunniteltu julkaisutestaus. Suoritettujen testien tuloksien perusteella tehdään julkaisun hyväksyntä.

Merkittävimpien päivitysten yhteydessä päivitetään ja hyväksytään myös riskianalyysit, tarvittavat käyttöohjeet sekä muut oleelliset dokumentit.

Tarvittaessa päivitys julkaistaan esitestaukseen valituille tahoille, ennalta sovituksi ajaksi. Esitestausjulkaisun havaintojen perusteella päivitys joko julkaistaan kaikille tahoille, päivitys jätetään julkaisematta tai se palautetaan takaisin tuotekehitykseen.

Esitestausryhmään liittymisestä sovitaan erikseen.

Jos päivitys on vähäinen, päivitys voidaan julkaista kaikille tahoille ilman esitestausjulkaisua.

Päivityksistä tiedottaminen

Vello ilmoittaa uusista päivityksistä omissa tiedotuskanavissaan Vellon viestintälinjauksen mukaan. Julkaisun jälkeen päivitykset ovat automaattisesti organisaatiolla ja sen käyttäjillä käytössään olettaen, että päivitettyt osa-alueet ovat muilta osin saatavilla käyttäjille käyttäjän roolin tai palvelusopimuksen laajuuden osalta.

Esitestaustahot saavat tiedon uusista versioista etukäteen.